

Selgitused maaparandusühistu tegevuskava koostamiseks

I Üldiselt

1. Ühistu tegevuskava (tegevuskava) on ühistu tegevuspiirkonnas kavandatava ühise tegevuse planeerimise ja selle tegevusega seotud maaparandusühistu (ühistu) liikmete maaparandushoiukulude (hoiukulu) ja muude vajalike kulude (muu kulu) jagamise planeerimisdokument.

2. Tegevuskava peab olema kooskõlas maaparandusseaduse (seadus) ja ühistu põhikirjaga (põhikiri).

Tegevuskavaga seotud seaduse sätted:

-§ 73 käsitletakse tegevuskava, sh lõikes 4 tegevuskava sisu;

-§ 63 lõikes 6 sätestatud põhimõtte alusel määrab Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA) õiendiga ühistu põhiliikmete ühiseesvoolude hoiukohustuse osa suuruse;

-§ 53 lõiked 9 ja 10 käsitlevad lisavee juhtimist ühistu tegevuspiirkonnas.

Põhikirjaga määratakse ühistu tegevused üldiselt ja sätestatakse ühistu tegevusteks, va ühiseesvoolude hoid, vajalike maksete suuruse määramise alused.

3. Tegevuskavas kajastatav ühistu poolt korraldatav maaparandushoiutöö on ühishoid.

4. Tegevuskavas jagunevad ühistu tegevused ühishoiuks ja muuks tegevuseks.

5. Ühishoid jaguneb:

5.1 Kohustuslik ühishoid on seaduse § 58 lg 2 nimetatud ühiseesvoolude ja poldril pumbajaama, kaitsetammi ning regulaatori hoid. Tavaühistu asutataksegi peamiselt ühiseesvoolude hoiukohustuse korraldamiseks, poldriühistu korral lisanduvad ka muude selles punktis nimetatud ehitiste hoid. Nende rajatiste hoidu peab tegevuskava kindlasti kajastama.

5.2 Vabatahtlik ühishoid on muude, punktis 5.1 nimetatata maaparandussüsteemi (süsteem) rajatiste hoid. See on ühistu poolt vabatahtlikult võetud kohustus. *Näiteks kui ühistu üldkoosolek otsustab, et otstarbekas on ühistu kaudu korraldada näiteks kõigi drenaažikaevude hoidu ja drenaaži läbipesemist, siis võtab ühistu selles osas vabatahtliku hoiukohustuse.*

Vabatahtliku hoiukohuse võtmisel tuleb kaaluda selle võtmise otstarbekust. Samuti ei ole mõtet võtta üle jõu käivaid kohustusi. Otsustamisel tuleb arvestada ka seda, et tegevuskavasse kantud rajatiste hoiu eest vastutab ühistu, mitte omanik.

6. Ühistu muu tegevus on seaduse § 58 lg 3 nimetatud süsteemi toimimisega seotud muu vabatahtlik tegevus, mis on seotud kas avaliku- või liikmete ühishuviga. See tegevus on süsteemi rekonstrueerimine ja süsteemi ehitiste ehitamine. Avaliku huvina käsitletakse süsteemi keskkonnakaitserajatiste ehitamist ja rekonstrueerimist. Ühishuvides tehtav tegevus on mitme liikme huvides toimuv süsteemi rekonstrueerimine ja ehitamine, *näiteks maaparandussüsteemi teenindava tee (tee) rekonstrueerimine.*

7. Eelnevast lähtuvalt on otstarbekas koostada tegevuskava osade kaupa:

7.1 ühishoid;

7.2 ühistu muu tegevus.

Kui ühistu ei kavatse korralda lisaks ühiseesvoolude ühishoiule muud tegevust, siis tegevuskava osadeks ei jaotata.

8. Seaduse § 49 lõike 1 punkti 2 kohaselt vastutab ühistu tegevuskavas määratud maaparandushoiu ehk ühishoiu korraldamise eest. Punktis 6 nimetatud tegevuskava muud tegevust korraldab küll ühistu, kuid see toimub seaduses sätestatud süsteemi ehitamise õiguskorra kohaselt ja selle eest vastutavad süsteemi omanikud.

9. Kui ühistu põhikirjas on süsteemi ehitised ja tegevused kirjeldatud üldiselt, siis tegevuskavasse kantakse ainult need süsteemi konkreetsed ehitised, millel ühistu tegevus toimub. *Näiteks kui põhikirjas on märgitud tegevusena süsteemi teenindavate teede (tee) hoid, kuid ühistu üldkoosolek otsustab ühistu kaudu ainult osa nendest teedest korras hoida, siis märgitakse tegevuskavas ainult need teed, millede osas ühistu hoiukohustuse võtab.* Tegevuskavas nimetamata süsteemi rajatiste hoiu eest vastutavad süsteemi omanikud.

10. Tegevuskava koostamiseks ei ole kehtestatud vorminõuet, kuid selle sisu peab vastama seaduse § 73 lõikest 4 tulenevatele nõuetele.

11. Viitamise võimaldamiseks on selgitustes jagatud tegevuskava sisu punktideks, mis on tähistatud tähtedega.

Seda ei pea konkreetse tegevuskava koostamisel järgima.

12. Tegevuskava pealkirja all märgitakse, millal toimunud üldkoosoleku otsusega on tegevuskava kehtestatud.

13. Seadusest tulenevalt on riikliku järelevalve raames, mida teostab PTA, ühistu tegevuse osas kontrollitav:

13.1 ühistu tegevuskava olemasolu;

13.2 selle nõuetele vastavus;

13.3 hoiukohustuse (ühishoiu) täitmine tegevuskavaga määratud ulatuses.

See hoiukohustuse kontroll ei hõlma konkreetseks aastaks tegevuskavas ette nähtud tegevuste täitmist, vaid PTA tavapärasest maaparandushoiu kontrollimist kas riikliku järelevalve või maaparanduse meetme raames.

Ühistu tegevuspiirkonnas selgitab PTA hoiunõuete täitmise eest vastutava isiku lähtudes ühistu tegevuskavast ja tegevuspiirkonna kaardist. Kui need on vastuolus, siis tegevuskavast.

II Ühistu tegevuskava

Tegevuskava osa „Ühishoid“

A. Ühistu poolt korrashoitavad ehitised

14. Ühistu tegevuskava punktis A määratakse need süsteemi ehitised, mille osas ühistu korraldab ühishoidu. Siia kantakse punktis 5 nimetatud ehitised. Kui ühetüübilisi rajatisi on palju ja ühistu võtab neile kõigile hoiukohustuse, võib kasutada üldistust. Näiteks „kõik dreneažisuudmed“. Kui hoiukohustus ei võeta kõigile ühetüübilistele rajatistele, siis tuleb selles punktis nimetada need rajatised, mille osas hoiukohustus võetakse.

Tegevuskava punktis A nimetatud ehitiste korrasoleku eest vastutab ühistu. Samas ei tähenda see, et ühistu tegevuskavas tuleb nendel ehitistel igal aastal hoiutöid kavandada, hoiutööd ja muud vajalikud tegevused kavandatakse vastavalt tegelikule vajadusele ja võimalustele.

Ühistule seadusest tulenevaid kohustusi (punkt 5.1) ei saa tegevuskavast välja jätta. Küll on võimalik muuta järgmise tegevuskavaga punktis 5.2 nimetatud vabatahtlikku kohustust, lülitades tegevuskavasse täiendavaid rajatisi või rajatisi tegevuskavast välja jätta. Täiendavaid rajatisi saab tegevuskavasse lülitada siis kui see ei lähe vastuollu põhikirjaga. Näiteks kui ühistu põhikirjaline tegevus on teede hoid ja esialgses tegevuskavas on ühistu võtnud hoiukohustuse osadele teedele, siis järgmises tegevuskavas on võimalik soovi korral lülitada ühishoiuks täiendavaid teid. Samas on mõistlik, et ka ühistu vabatahtlikud kohustused kehtivad pikka aega, see tagab ühistu tegevuse stabiilsuse ja selguse vastutuse osas.

B. Kavandatavad tegevused

15. Tegevuskava punktis B kavandatakse ühistu poolt korrashoitavatel ehitistel (need on kantud tegevuskava punkti A) ühistu tegevused vähemalt kahe aasta kohta ja plaanitakse nendeks tegevusteks vajalik rahaliste vahendite vajadus. Kahtlemata on planeeritavad tegevused seotud ühistu liikmete rahalise võimalusega. Arvestama peab mitmeid asjaolusid. Kui ühistus esindab riiki

valitsusasutus, siis on selle eelarves ühistus osalemiseks ette nähtud teatud kindel summa, mida üldjuhul ei ole võimalik ületada. Kui ühistu tegevuspiirkonnas paiknevasse süsteemi juhitakse lisavett, siis osaleb lisavee juhtija maaparandushoiukulude katmisel süsteemi osas, kuhu lisavett juhitakse. See eeldab ühistu ja lisavee juhtija vahelist kokkulepet. Lisavee juhtija osalus vähendab ühistu põhiliikmete vahel jaotatavat ühiseesvoolude hoiukulu suurust. Lisavee juhtimisega seotud asjaolusid on käsitletud selgituste osas IV. Eelnevast tulenevalt peab enne lõplikku ühistu rahaliste vahendite planeerimist olema selge lisavee juhtija osalus ühiseesvoolude hoiul.

Kui ühistu rahaline võimekus on selge, saab planeerida tegevusi.

Nagu eelpool kirjeldatud, ei pea konkreetse aasta tegevused hõlmama kogu tegevuskava punkti A alusel võetud ühishoiu ulatust, vaid seda, mida on vaja ja võimalik nendel aastatel teha.

Ülevaatlikum on, kui tegevuste mahud ja rahaliste vahendite vajadus kajastub tabelitena.

Kava paindlikkuse huvides on mõistlik erinevate aastate tegevuste mahte ja rahaliste vahendite vajadust kajastada eraldi tabelites.

Kui näiteks teisel aastal tegevuste mahud või maksumused muutuvad, siis saab järgmise aasta ühistu üldkoosoleku otsusega kehtestada uue tegevuskava, milles muudetakse vastavad tabelid.

Mõistlik on ühishoiu tegevused kajastada ühistu põhikirjas toodud tegevuste kaupa: *näiteks ühiseesvoolud, teed, süsteemi keskkonnarajatised, reguleeriva võrgu kaevud jne.*

16. Ühistu tegevusteks vajalike rahaliste vahendite planeerimine ja liikmete ühishoiu osa suurus.

Ühistu tegevusteks rahaliste vahendeid on võimalik määrata kahel viisil.

16.1 Ühistu kavandab vastavalt vajadusele aastate lõikes tegevused ja määrab tegevuste eeldatava maksumuse. Sellest lähtuvalt arvutatakse liikmete kulude jaotus. Ühiseesvoolude hoiu osas kajastub liikme osa suurus %-des PTA antud ühistu põhiliikmete õiendis ja lisavee juhtija osa suurus %-des PTA vastavas õiendis. Teiste tegevuste osas on liikme osa suuruse määramise põhimõtte määratud põhikirjaga.

16.2 Ühistu kogub rahalised vahendid kasutades väljakujunenud asjakohaseid ühikumäärasid kogu ühistu tegevuspiirkonnas ühiselt korrahoitavatel ehitiste kohta.

Näiteks on ühistu tegevuspiirkonnas kohustus punkti A alusel korras hoida ühiseesvoole 3 km, reguleerivat võrku 1000 ha. Lisaks ühiseesvoolude hoiule on

ühistu võtnud ühishoiule 2 km teid. Ühistu kasutab vajalike rahaliste vahendite arvutamiseks väljakujunenud ühikmäärasid, kogudes 1 km ühiseesvoolu kohta....eurot, 1 hektari reguleerivat võrgu kohta...eurot ja 1 km tee kohta ...eurot.

Sellel juhul tuleb kindlasti arvestada asjaoluga, et kuna seadusega ja põhikirjaga on ette määratud kulude jagunemise alused, siis raha kogumisel tuleb lähtuda samadest alustest.

Näiteks tasuvad liikmed kokku ühistule 2021 aastal reguleeriva võrgu hektari ja ühiseesvoolu kilomeetri kohta 5 eurot (mõlema kohta kindlasti ühepalju) ning teede hooldamiseks tasuvad tee omanikud kilomeetri kohta 50 eurot (see alus on näites põhikirjas) ja kaevude uuendamiseks reguleeriva võrgu omanikud 5 eurot reguleeriva võrgu hektari kohta (see alus on näites põhikirjas).

Konkreetse ühistu tegevuskavas tuleb kasutada mõistagi selle ühistu põhikirjaga määratud maksete aluseid.

Kui ühistu tööpiirkonnas juhib lisavee juhtija vett maaparandussüsteemi, siis tema puhul on hoiukulude osakaalu määramise aluseks maaeluministri 14.01.2019 a määrus nr 1 „Maaparandussüsteemi lisavett juhtiva isiku maaparandushoiukulude suuruse määramise alused ja kulude tasumise täpsem kord“ (määrus). Kui ühiseevoolude hoiuks kogutakse vahendeid liikmetelt eelpool kirjeldatud ühikhindade meetodil, siis lisavee juhtija puhul arvestatakse lisavee juhtija arvutusliku maa-ala suurust. Määruse alusel arvutab selle PTA.

Arvestama peab, et määrusest tulenevalt on ühiseesvoolude hoiukulude arvestamisel lisavee juhtija arvutuslik maa-ala hektar ja ühistu põhiliikme süsteemi maa-ala hektar võrdse kaaluga.

Meetod, kus ühistu tegevuseks raha planeerimisel kasutatakse samu aluseid kui kulude jagunemisel liikmete vahal, tagab ühistu rahaliste vahendite käsitlemise läbipaistvuse. Kui tegelikult kulus aasta lõikes rahalisi vahendeid vähem või rohkem, siis igäihe osa selles üle- või puudujäägis on selgelt määratletav ja järgmise aasta ühistu üldkoosolek saab kinnitada uue tegevuskava, kus arvestatakse eelmise aasta tulemiga.

Kui üldkoosoleku otsusega on tegevusaastaks määratud mingi rahaliste vahendite suurus, siis seda summat saab muuta alles järgmise üldkoosoleku otsusega.

Maaparanduse investeeringutoetuse taotlemisel läheb maksete arvestusse omaosalus.

C. Ühistu liikmete ühishoiu osa suurus

17. Ühistu liikmete ühishoiu osa suurus rahalises vääringus on selguse huvides mõttekas kajastada tabelis.

Tabeli kujundamisel on otstarbekas näidata erinevates veergudes tegevused, millel on erinev makse alus.

Näiteks ühiseesvoolud, teed, keskkonnarajatised, reguleeriva võrgu kaevud. Ühiseesvoolude hoiu liikme osaluse % saadakse PMA antud ühistu liikmete õiendist. Teiste tegevuste osas on liikme osaluse määramise alused toodud ühistu põhikirjas.

Esimese aasta kulud tegevuskava tabelis on selle aasta liikmete maksete aluseks. Kui järgmise aasta osas muutuvad teguskava mahud ja maksumused, siis tuleb ka muuta tabelis selle aasta vastavad näitajad.

D. Tegevuste ajakava

18. Tegevuskava punktis D määratakse ühishoiu ajakava. Kuigi kavandatavad tegevused on esitatud aastate kaupa, on vajalik siiski ka aastasisene tegevuste planeerimine. See on vajalik selleks, et ühistu liikmed saaksid aegsasti teada, millal ühistu tegevus võib piirata nende maakasutust. Sellest lähtuvalt on ajakava eelnev liikmetega kooskõlastamine oluline.

E. Ühistu liikmete kulude tasumise tähtpäev

19. Tegevuskava punktis E määratakse liikmete ühishoiukulude tasumise tähtpäev sellise arvestusega, et ühistu saaks kavandatud tegevusi tähtaegselt täita.

G. Tegevuskava kehtivuse tähtaeg.

20. Tegevuskava punktis G määratakse tegevuskava kehtivuse tähtaeg. Seadusest lähtuvalt koostatakse tegevuskava vähemalt kahe aasta kohta.

Näiteks on tegevuskava koostatud 2020 ja 2021 aasta kohta. Kui ühistul puudub vajadus tegevuskavasse 2021 aasta osas muudatusi teha, siis järgmise tegevuskava kehtestab ühistu alates 2022 aastast.

21. Ühistu tegevuspiirkonna kaart

Tegevuskava koosseisus on ühistu tegevuspiirkonna kaart (kaart), mis hõlmab kogu ühistu tegevuspiirkonda- ühte või mitut terviklikku süsteemi.

Seaduse kohaselt väljastab PTA kaardi ühistu asutamise ettevalmistamise käigus ühistu algatajatele ehk ühistu asutamisest huvitatud süsteemi omanikele. Ühistu asutamise ettevalmistamise ajal pole veel selge, kas ühistu üldse asutatakse ega ole ka teada selle võimalik tegevuse ulatus. Sellel kaardil on märgitud siiski esialgselt vajalik info: maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu piir, ühiseesvoolude ja muude süsteemi ehitiste paiknemine. (Seadus § 63, lg 2, p 1)

Ühistu asutamiseks PTA antud kaart näitab ühistu tegevuse põhimõtteliselt võimalikku ulatust.

Tegevuskava osaks oleval kaardil tuleb selgelt tähistada need süsteemi ehitised, millel ühistu korraldab ühishoidu kasutades kas erinevaid värve, toonimist või muid eristavaid viise. Seega, olenevalt ühistu tegevuskava sisust võib osutada vajalikuks esialgset kaarti täiendada vajalike andmetega, näiteks dreanaažikaevud, -suudmed. See on võimalik koostöös PTA-ga.

Võimalusel on kaardil otstarbekas kajastada ka andmed, mis mõjutavad liikmete maakasutust või muud tegevust. *Näiteks tähistada kummalt eesvoolu kaldalt toimub sette eemaldamine, kuhu aetakse settevall laiali jne.*

Kaardil on otsene seos tegevuskava punktiga A. Sellelt nähtub visuaalselt ühishoiu ja seega ka ühistu vastutuse ulatus. Samuti hoomavad ühistu liikmed ühistu tegevuse asukohta süsteemil. Kui muutuvad tegevuskava punktis A nimetatud ehitised, siis tuleb ka vastavalt kaarti täpsustada või koostada uus kaart.

III Poldriühistu tegevuskava erisused

Poldriühistu tegevuskava ülesehitus on analoogne tavaühistu tegevuskavaga.

22. Erinevusi on kulude jagunemisel. Poldriühistul on rohkem seadusest tulenevaid kulude jaotamise regulatsioone, millest tuleb tegevuskava koostamisel lähtuda. Pumpamise kulu (seaduses veetaseme reguleerimise kulu) katmisel võib osaleda ka isik, kes ei ole ühistu liige. See isik ei ole kantud PTA õiendisse, kuid maa-ala piir millelt vesi ära pumbatakse, saadakse PTA antud tegevuspiirkonna kaardilt. Selle isiku kohustus tuleneb otse seadusest- § 78 lõige 1.

23. Poldri pumbajaama ja regulaatori hoiukulused tasuvad kõik põhiliikmed, kelle maalt vesi ära pumbatakse võrdeliselt selle maa-ala suurusega, millelt vesi ära pumbatakse. See maa-ala – pumpla hoiu arvestuspind, on reguleeriva võrgu pindala ja sellest väljapoole jäävate maaparandusehitiste (pumbajaam, kaitsetamm, regulaator) alune pindala, mis jääb PTA antud tegevuspiirkonna kaardil pumbatava ala piiri sisse. Vajalikud andmed saadakse PTA õiendist ja tegevuspiirkonna kaardilt. Pumpla hoiu arvestuslikku pinda on vaja eristada pumbatavast pinnast, kuna selle arvestusse võib lisanduda muu isiku maa, kes ei ole ühistu põhiliige. Selle muu isiku suhtes on ühistu pumpamise teenuse pakkuja.

24. Poldri kaitsetammi hoiukulused tasuvad kõik põhiliikmed, kelle kinnisasja maapinna kõrgus ei ületa kaitsetammi harja kõrgust, võrdeliselt nimetatud maa-ala suurusega. Selle ala leidmisel lähtutakse PTA antud ühistu tegevuspiirkonna kaardist, kus on nimetatud kõrgusjoon tähistatud. Arvestusse läheb reguleeriva

võrgu pind ja sellest väljapoole jäävate maaparandussüsteemi ehitiste alune pind, mis jääb tegevuspiirkonna kaardil tammi harja kõrgusjoone ja kaitsetammi vahele ning kaitsetammi alune pind.

25. Kaitsetammil paikneva tee hoiukulud tasub tee omanik.

26. Poldri pumpamise kulu tasuvad kõik isikud kelle maalt vesi ära pumbatakse. See isikute ring võib olla laiem kui on ühistu põhiliikmed. Maa-ala, millelt vesi ära pumbatakse, piir saadakse PMA väljastatud tegevuspiirkonna kaardilt. Teiste isikute pinna arvestusse läheb kogu maa, millelt vesi ära pumbatakse.

IV Maaparandussüsteemi lisavee juhtija hoiukulu arvestus.

27. Seaduse § 53 lõike 9 alusel osaleb lisavee juhtija ühistu hoiukulu katmisel PTA määratud ulatuses. Selleks arvutatakse lisavee juhtija osa maaparandusühistu tegevuspiirkonnas paikneva maaparandussüsteemi ühiseesvoolude hoiukohustusest. Seega lisavee juhtija osaleb ainult ühiseesvoolude ja nendel paiknevate rajatiste hoiukohuse täitmisel. Lisavee juhtija kohustus on otse seadusest tulenev nõue. Tingimused nõude täitmiseks lepivad ühistu ja lisavee juhtija kokku.

Lisavee juhtijale hakkas nimetatud nõue kehtima alates seaduse jõustumisest 01.01.2019. a. Sellest ajast alates kehtib vastav nõue ka selle lisavee juhtija osas, kes ei ole selleks tegevuseks taotlenud seaduse § 53 lg 1 kohast PTA kooskõlastust või luba.

Kui lisavee juhtija on enne seaduse jõustumist sõlminud lepingu lisavee juhtimisel hoiukulude hüvitamise kohta, siis poolte kokkuleppel kehtib nimetatud leping selle lõppemiseni. Kui pooled ei saavuta kokkulepet või kui eelmine leping lõpeb, toimub hoiukulude tasumine lähtuvalt PTA määratud osakaalust.

PTA määrab vastavalt määrusega kehtestatud metoodikale lisavee juhtija osaluse ühiseesvoolude hoiukulude kandmisel %-des. Kui lisavee juhtimine süsteemi toimub seaduse § 53 lõikes 1 nimetatud PTA kooskõlastamise või loa menetluse käigus, siis saadab PTA ühistule otsuse, milles on märgitud, millisesse süsteemi lisavesi juhitakse ja kui suur on lisavee juhtija ühiseesvoolude hoiukohustuse osa suurus %-des selle süsteemi ühiseesvoolude hoiukuludes.

Kui ühistul on andmeid süsteemi lisavee juhtimisest, mida on alustatud hiljem kui 01.01 2019. a. ja mis toimub ilma seaduse § 53 lõikes 1 nimetatud PTA kooskõlastuse või loata, siis pöördub ühistu PTA poole taotlusega määrata sellele lisavee juhtijale ühiseesvoolude hoiukohustuse osa suurus.

28. Lisavee juhtija hoiukulu arvestusse läheb ühistu kavandatav tegevus ühiseesvoolude ja nendel paiknevatel rajatistel nagu truupide, sildade, keskkonnarajatiste hoiul selles süsteemis, kuhu lisavesi suunatakse.

29. Kui PTA on määranud muu vee juhtija osaluse määra (%-des) ühiseesvoolude hoiukohustusest, siis ühistu arvutab selle alusel konkreetse aasta kohta lisavee juhtija hoiukulu suuruse ja esitab vastava arve. Selle summa võrra väheneb proportsionaalselt ühistu liikmete vahel jaotatav ühiseesvoolude hoiukulu.

Näide: ühistu ühiseesvoolude hoiukulu on 5 000 eur. PMA määras lisavee juhtija ühiseesvoolude hoiukohustuse määraks 15 %. Ühistu esitab muu vee juhtijale arve 750 eur ($0,15 \cdot 5000 = 750$) kohta. Ühistu põhiliikmete vahel jagatakse hoiukulu $5\ 000 - 750 = 4250$ eurot vastavalt PMA otsuses toodud liikmete ühiseesvoolude hoiukohustuse osa suuruse %-le.

Kui ühistu kogub ühiseesvoolude hoiuks rahalisi vahendeid ühikhindade meetodil, siis arvutatakse lisavee juhtija osa hoiukohustuses punktis 16.2 kirjeldatud viisil.

Näide: ühistu tegevuspiirkonnas on maaparandussüsteemi maa-ala suurus 1000 ha ja ühiseesvoolu pikkus on 5 km. PTA määras lisaveejuhtija sademevee arvutuslikuks maa-alaks 200 ha. Ühistu kogub rahalisi vahendeid ühikhindade alusel 3 eurot ühiku kohta, ehk 1 hektari maaparandussüsteemi maa-ala kohta 3 eurot ja 1 kilomeetri ühisesvoolu kohta ka 3 eurot. Seega tasuvad ühistu põhiliikmed ühiseesvoolude hoiukulused $(1000 \cdot 3) + (5 \cdot 3) = 3015$ eurot. Ka lisavee juhtija osas rakendatakse sama suurt ühikumäära, ehk 3 eurot arvutusliku maa-ala hektari kohta. Lisavee juhtija osaluse suurus on seega $200 \cdot 3 = 600$ eurot.

30. Kui ühistu tegevuspiirkonnas juhib süsteemidesse lisavett mitu lisavee juhtijat, siis arvutab PMA ühiseesvoolude hoiukohustuse osa suuruse süsteemide kaupa iga lisaveejuhtija kohta eraldi.

31. Enne tegevuskava kehtestamist lepivad ühistu ja lisavee juhtija kokku hoiukohustuses osalemise alguse ja millisel meetodil toimub hoiukohustuse arvutamine rahalises vääringus. Kokkuleppe lisavee juhtija hoiukohustuse osa suuruse kohta rahalises vääringus saab sõlmida pärast seda, kui ühistu üldkoosolek on kehtestanud tegevuskava.

V Ühistu muu tegevus.

32. Ühistu muu tegevus on punktis 6 nimetatud ühistu vabatahtlikult korraldada võetud süsteemi rekonstrueerimine või ehitamine. Need tegevused kantakse tegevuskavasse kui on teada:

32.1 tegevuste eeldatav aeg,

32.2 ühistu liikmed, kelle maal paikneval süsteemi osal tegevus toimub;

32.3 tegevuse orienteeruv maksumus.

Tegevuskava selle osa ülesehitus on analoogne ühishoiu osaga, kuid selles ei kajastata punkti A. Teiste punktide pealkirjad sõnastatakse vastavalt tegevuse sisule ehitamise või rekonstrueerimisena. Punktis C liikme osalusena näidatakse ehitusprojekti eelarvest tulenevat liikme osa.